EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 4.12.2023
COM(2023) 756 final

2023/0440 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Maailman kauppajärjestön 13. ministerikokouksessa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee neuvoston päätöstä Maailman kauppajärjestön 13. ministerikokouksessa unionin puolesta otettavasta kannasta useiden päätösten suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Maailman kauppajärjestön perustamissopimus (WTO-sopimus)

Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksella, jäljempänä ’WTO-sopimus’, pyritään saavuttamaan WTO-sopimuksen johdanto-osassa mainitut tavoitteet. WTO-sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1995.

Euroopan unioni (EU) on sopimuksen osapuoli.[1] Myös kaikki 27 EU:n jäsenvaltiota ovat sopimuksen osapuolia. WTO voi tehdä päätöksiä WTO-sopimuksessa määrättyjen menettelyjen mukaisesti.

2.2. Maailman kauppajärjestön ministerikokous

WTO:n ministerikokous on WTO:n ylin päätöksentekoelin, joka kokoontuu vähintään kerran kahdessa vuodessa. Päätökset tehdään lain nojalla ja käytännössä yksimielisesti.

Seuraava ministerikokous pidetään Abu Dhabissa Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa 26.–29. helmikuuta 2024.

2.3. Suunnitellut WTO:n ministerikokouksen säädökset

WTO:n 13. ministerikokouksessa saatetaan hyväksyä 29. helmikuuta 2024 päätöksiä seuraavilla aloilla:

1. Riitojenratkaisun uudistus
2. Kalastustuet
3. Ruokaturva
4. Avoimuuden parantaminen maatalouden alalla
5. Ruokaturvaan liittyvä julkinen varastointi
6. Kotimainen maataloustuki
7. Maatalouden vientirajoitukset
8. Maatalouden vientikilpailu
9. Maatalouden markkinoille pääsy
10. Maatalouden erityissuojamekanismi
11. Puuvilla
12. TRIPS-sopimukseen liittyvät vapautukset
13. Erityis- ja erilliskohtelu

[1] Neuvoston päätös 94/800/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1994, Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1).

14. Vähiten kehittyneiden maiden ryhmästä poistuvia maita koskeva ehdotus – ”tukitoimenpiteet” useissa WTO-sopimuksissa ja -päätöksissä (”liite 2”)

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Tämän ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa EU:n liittyminen mahdolliseen WTO:n konsensukseen suunniteltujen säädösten hyväksymisestä ministerikokouksessa.

Vielä ei ole selvää, pääsevätkö WTO:n jäsenet konsensukseen suunnitelluista säädöksistä, ja jos pääsevät, missä määrin, mutta neuvoston on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan mukaisesti vahvistettava etukäteen 13. ministerikokouksessa otettava EU:n kanta.[2]

On huomattava, että EU:n kantaa, jolla tuetaan sähköisiin siirtoihin sovellettavia tulleja koskevan moratorion jatkamista sekä vuonna 1994 tehdyn tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen XXIII artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuja valituksia (ilman sopimusrikkomusta tehtävät ja muista tilanteista johtuvat valitukset) koskevan moratorion jatkamista, ei sisällytetä tähän ehdotukseen, koska 27. marraskuuta 2015 annetussa neuvoston päätöksessä (EU) 2015/2236 säädetään, että tämä voidaan tehdä määräämättömäksi ajaksi.

Tämä ehdotus kattaa seuraavat kysymykset, joista voidaan antaa päätöksiä:

- **Riitojenratkaisun uudistus:** Genevessä kesäkuussa 2022 pidetyssä 12. ministerikokouksessa WTO:n jäsenet sitoutuivat käymään keskusteluja täysin toimivasta riitojenratkaisujärjestelmästä, joka on kaikkien jäsenten käytettävissä vuoteen 2024 mennessä. Keskustelut ovat käynnissä, ja unioni pyrkii uudistamaan riitojenratkaisujärjestelmää mielekkäällä tavalla niin, että voidaan ottaa huomioon jäsenten edut mutta säilyttää järjestelmän keskeiset ominaisuudet, jotka tukevat sääntöihin perustuvaa monenvälistä kauppajärjestelmää. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.
- **Kalastustuet:** WTO pyrkii saamaan aikaan monenvälisen sopimuksen lisämääräyksistä, jotta saataisiin aikaan kattava sopimus kalastustuista YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 14.6 mukaisesti, josta valtion- ja hallitusten päämiehet sopivat vuonna 2015. Kalastustukisopimus hyväksyttiin WTO:n ministerikokouksen 17. kesäkuuta 2022 tekemällä päätöksellä (WT/MIN(22)/33), ja samalla kehotettiin saamaan aikaan kattava sopimus kalastustuista. Neuvottelut lisämääräyksistä ovat käynnissä, ja EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta.
- **Ruokaturva:** WTO:n toimia tarvitaan, jotta voidaan vastata nykyisiin ruokaturvahaasteisiin, joita Venäjän Ukrainassa käymän provosoimattoman ja perusteettoman hyökkäyssodan seuraukset vielä pahentavat maailmanlaajuisten ympäristöhaasteiden yhteydessä. Ruokaturvan odotetaan olevan merkittävä osa 13. ministerikokouksen tuloksia. Lisäksi ministerit hyväksyivät 12. ministerikokouksessa julkilausuman kiireellisistä toimista puutteelliseen ruokaturvaan vastaamiseksi (WT/MIN(22)/28, WT/L/1139). Siinä annettiin maatalousvaliokunnalle tehtäväksi laatia erityinen työohjelma, jossa tarkastellaan, miten saataisiin tehokkaampi ja toimivampi päätöksestä, joka liittyy toimenpiteisiin, jotka koskevat uudistusohjelman mahdollisia kielteisiä vaikutuksia vähiten kehittyneisiin ja nettomääräisesti elintarvikkeita maahantuoviin kehitysmaihin (Marrakeshin päätös). Samalla jäseniä

[2] Jos konsensus tämänhetkisten odotusten vastaisesti virallistetaan kansainvälisessä sopimuksessa, jolla muutetaan WTO-sopimusta, tai tiettyjen WTO:n jäsenten monenvälisessä kansainvälisessä sopimuksessa, komissio esittää tarvittavat ehdotukset SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti sen jälkeen, kun tekstit on annettu ja avattu hyväksymistä varten 13. ministerikokouksessa tai asianomaisille WTO:n jäsenille 13. ministerikokouksessa.

kehotettiin ottamaan huomioon vähiten kehittyneiden maiden ja nettomääräisesti elintarvikkeita maahantuovien kehitysmaiden tarve parantaa kykyään reagoida akuuttiin puutteelliseen ruokaturvaan muun muassa siten, että pohditaan joustomahdollisuuksien parasta mahdollista hyödyntämistä maataloustuotannon vahvistamiseksi ja kotimaisen ruokaturvan parantamiseksi hätätilanteessa. Jäsenet ovat yhdessä sopineet, että työohjelma olisi saatava valmiiksi ja joitakin yhteisiä suosituksia annettava marraskuun 2023 loppuun mennessä. EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta.

- **Avoimuuden parantaminen maatalouden alalla**: EU katsoo, että sen lausunto (RD/AG/110), joka koskee parempia välineitä maatalouspolitiikkaa koskevien tietojen jakamiseksi, voisi olla perustana 13. ministerikokouksessa tehtävälle päätökselle. Lausunto sisältää konkreettisia ideoita vientirajoituksiin ja vientikilpailuun liittyvän avoimuuden parantamiseksi. Avoimuuden parantaminen voisi olla osa kokonaisvaltaista ratkaisua elintarvike- ja maatalousmarkkinoiden nykyisiin ongelmiin ja samalla osa ruokaturvaan liittyvien haasteiden ratkaisua. EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta tällä alalla.

- **Ruokaturvaan liittyvä julkinen varastointi:** Neuvotteluissa pyritään sopimaan pysyvästä ratkaisusta, jolla voidaan täyttää tavoite, joka asetettiin 7. joulukuuta 2013 annetussa Balin ministerikokouksen päätöksessä julkisesta varastoinnista elintarvikkeiden saatavuuden turvaamiseksi (WT/MIN(13)/38-WT/L/913). Pysyvää ratkaisua tulkitaan 27. marraskuuta 2014 annetussa yleisneuvoston päätöksessä (WT/L/939). Tavoite toistettiin 19. joulukuuta 2015 annetussa Nairobin ministerikokouksen päätöksessä (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta tällä alalla.

- **Kotimainen maataloustuki:** Kauppaa vääristävää kotimaista maataloustukea koskevat neuvottelut perustuvat WTO:n maataloussopimuksen 20 artiklaan ja ovat osa Dohan kehitysohjelman toimeksiantoa 14. marraskuuta 2001 annetun Dohan ministerikokouksen julkilausuman (WT/MIN(01)/DEC/1) mukaisesti. EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta tällä alalla.

- **Maatalouden vientirajoitukset:** Maatalouden vientirajoituksia koskevat neuvottelut ovat osoittaneet, että suuri osa WTO:n jäsenistä tukee vientikieltojen ja -rajoitusten avoimuuden ja ennakoitavuuden lisäämistä sekä asiaa koskevien sääntöjen parantamista. Asian tärkeyden vuoksi EU:n olisi edelleen tuettava ehdotuksia asiaa koskevaksi ministeritason päätökseksi, joka voisi olla tärkeä osa ruokaturvaan liittyvää lopputulosta 13. ministerikokouksessa. EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta.

- **Maatalouden vientikilpailu:** Vientikilpailun avoimuutta ja sääntöjä on pyrittävä parantamaan. Avoimuuden parantamisessa on jonkin verran mahdollisuuksia edistyä 13. ministerikokouksessa. EU onkin sisällyttänyt useita tähän aiheeseen liittyviä ehdotuksia lausuntoonsa (RD/AG/110), joka koskee parempia välineitä maatalouspolitiikkaan liittyvien tietojen jakamiseksi. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.

- **Maatalouden markkinoille pääsy:** Kattavaa maatalouden markkinoille pääsyä koskevista neuvotteluista käydyissä keskusteluissa on vahvistunut, että WTO:ssa on vain vähäistä halukkuutta tai realistisia mahdollisuuksia käynnistää lähiaikoina uudelleen merkittäviä neuvotteluja tullien alentamisesta. Markkinoille pääsy on kuitenkin edelleen osa tasapainoa suhteessa muihin aloihin, erityisesti kotimaiseen tukeen. EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta.

- **Maatalouden erityissuojamekanismi:** Keskusteluja maatalouden erityissuojamekanismista on jatkettu käsiteltävänä olevien ehdotusten ja Nairobin ministerikokouksen päätöksen (WT/MIN(15)/43 – WT/L/978) mukaisesti. On EU:n edun mukaista varmistaa, että erityissuojamekanismista ei neuvotella erikseen vaan osana laajempia markkinoille pääsyä koskevia neuvotteluja. EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta.

- **Puuvilla:** Puuvillaa koskevia keskusteluja on jatkettu puuvillaa koskevan Balin ministerikokouksen päätöksen (WT/MIN(13)/41 – WT/L/916) 5, 6 ja 7 kohdassa ja puuvillaa koskevan Nairobin ministerikokouksen päätöksen (WT/MIN(15)/46 – WT/L/981) 14 kohdassa vahvistetuissa puitteissa. EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta tällä alalla.

- **TRIPS-sopimukseen liittyvät vapautukset:** Neuvottelut ovat osa WTO:ssa parhaillaan käytäviä keskusteluja siitä, miten kauppajärjestelmällä voidaan edistää covid-19-rokotteiden, -diagnostiikan ja -hoitojen yleistä saatavuutta. WTO:n 12. ministerikokouksessa hyväksyttiin päätös, joka koskee WTO:n jäsenten mahdollisuutta antaa maassaan toimiville valmistajille lupa valmistaa covid-19-rokotteita ilman patentinhaltijoiden suostumusta. TRIPS-päätöksen soveltamisala kattaa covid-19-rokotteet sekä niiden valmistuksessa tarvittavat ainesosat ja prosessit. TRIPS-päätöstä tehtäessä WTO:n jäsenet eivät päässeet konsensukseen siitä, että se kattaisi myös covid-19-diagnostiikan ja -hoidot. Osana kompromissia TRIPS-päätöksessä määrätään, että jäsenet päättävät viimeistään kuuden kuukauden kuluttua TRIPS-päätöksen tekemisestä päätöksen laajentamisesta niin, että se kattaa myös covid-19-diagnostiikan ja -hoitojen tuotannon ja tarjonnan. Heinäkuun ja joulukuun 2022 välisenä aikana käydyistä keskusteluista huolimatta WTO:n jäsenet eivät päässeet konsensukseen. WTO:n yleisneuvosto päätti joulukuussa 2022 jatkaa keskusteluja muttei asettanut määräaikaa neuvottelujen päätökseen saattamiselle. On odotettavissa, että päätös TRIPS-päätöksen soveltamisalan laajentamisesta covid-19-diagnostiikkaan ja -hoitoihin tehdään 13. ministerikokouksessa.

  Asian tärkeyden vuoksi EU:n olisi liityttävä WTO:ssa mahdolliseen konsensukseen suunnitellun säädöksen hyväksymisestä 13. ministerikokouksessa. Samalla WTO:n jäsenten välisten keskustelujen lopputuloksissa olisi löydettävä oikea tasapaino niin, että voidaan torjua covid-19-pandemian aiheuttama kansanterveysuhka ja säilyttää innovoinnin kannustimet terveysalalla.

- **Erityis- ja erilliskohtelu:** Neuvottelut erityis- ja erilliskohtelua koskevista määräyksistä – mukaan lukien keskustelut joistakin G-90-ryhmän (Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän) ehdotuksista, jotka koskevat terveys- ja kasvinsuojelutoimia ja kaupan teknisiä esteitä, sekä Afrikan ryhmän ehdotuksista, jotka koskevat muun muassa tukia, kauppaan liittyviä investointitoimenpiteitä ja teknologian siirtoa teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvien näkökohtien puitteissa – voivat johtaa lopputulokseen 13. ministerikokouksessa esimerkiksi siten, että selkeytetään nykyisiä määräyksiä tai lisätään vähiten kehittyneiden maiden ja tiettyjen kehitysmaiden erityis- ja erilliskohtelua. Kun otetaan huomioon eriävät kannat neuvotteluissa, EU:n mukaan yksi mahdollinen lopputulos on, että näistä aiheista tulee osa 13. ministerikokouksen jälkeistä työohjelmaa tai että päädytään muihin lopputuloksiin, jotka eivät edellytä WTO-sopimusten muuttamista.

- **Vähiten kehittyneiden maiden ryhmästä poistuvia maita koskeva ehdotus – ”tukitoimenpiteet” useissa WTO-sopimuksissa ja -päätöksissä (”liite 2”)**: Neuvotteluja käydään vähiten kehittyneiden maiden ryhmän ehdotuksista, jotka

luetellaan liitteessä 2 ja jotka koskevat seuraavia tukitoimenpiteitä, joilla helpotetaan vähiten kehittyneiden maiden ryhmästä poistuvien WTO:n jäsenten siirtymistä: i) jatketaan erityis- ja erilliskohtelua koskevien määräysten voimassaoloa useissa WTO-sopimuksissa ja -päätöksissä asianmukaiseksi ajaksi; ii) vapautetaan nämä yksilöidyt sopimukset ja päätökset WTO:n riitojenratkaisumenettelyn mukaisista toimista asianmukaiseksi ajaksi; ja iii) varmistetaan, että kaikki vähiten kehittyneitä maita koskeva tekninen apu ja valmiuksien kehittämisohjelmat ja -välineet ovat jatkuvasti saatavilla WTO:n järjestelmän puitteissa asianmukaiseksi ajaksi. Jos ministeritason lopputulos on tarpeen, EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta. Tällainen lopputulos voisi olla, että jatketaan tiettyjen vähiten kehittyneitä maita koskevien määräysten soveltamista ryhmästä hiljattain poistuneisiin maihin tiukasti rajoitetun ajan.

Koska neuvotteluja käydään parhaillaan kaikilla edellä mainituilla aloilla, komissio odottaa, että neuvosto tekee päätöksen EU:n kannasta neuvottelujen lopputuloksiin heti, kun tilanne on ministerikokouksessa selvä asianomaisten tekstien osalta.

Aloite on kaikilta osin johdonmukainen suhteessa voimassa oleviin politiikkaa koskeviin säännöksiin. Samankaltaisia päätöksiä on valmisteltu aiempia WTO:n ministerikokouksia varten – viimeksi vuonna 2022 pidettyä WTO:n 12. ministerikokousta varten.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ’säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia’ kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa”[3].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

WTO:n ministerikokous on sopimuksella eli WTO-sopimuksella perustettu elin. WTO:n ministerikokouksella on WTO-sopimuksen IV artiklan 1 kohdan mukaan valta tehdä päätöksiä kaikista monenkeskisten kauppasopimusten alaisista asioista, myös päätöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia.

Edellä mainituilla suunnitelluilla säädöksillä on oikeusvaikutuksia, sillä ne voivat vaikuttaa unionin oikeuksiin ja velvoitteisiin kansainvälisen oikeuden nojalla.

Suunnitelluilla säädöksillä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

[3] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunniteltujen säädösten pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artikla.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 207 artikla yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

2023/0440 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Maailman kauppajärjestön 13. ministerikokouksessa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unioni teki Maailman kauppajärjestön perustamisesta tehdyn Marrakeshin sopimuksen, jäljempänä ’WTO-sopimus’, 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY[4], ja se tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

(2) WTO-sopimuksen IV artiklan 1 kohdan ja IX artiklan 1 kohdan mukaan Maailman kauppajärjestön, jäljempänä ’WTO’, ministerikokous voi tehdä päätöksiä konsensuksella.

(3) WTO:n ministerikokous voi 26–29 päivänä helmikuuta 2024 pidettävässä 13. kokouksessaan hyväksyä päätöksiä riitojenratkaisujärjestelmän uudistuksesta, kalastustuista, kaupasta ja elintarviketurvasta, maatalouden avoimuuden parantamisesta, ruokaturvaan liittyvästä julkisesta varastoinnista, kotimaisesta tuesta maatalouden alalla, maatalouden vientirajoituksista, maatalouden vientikilpailusta, maatalouden markkinoille pääsystä, maatalouden erityisestä suojamekanismista, puuvillasta, TRIPS-vapautuksesta ja erityis- ja erilliskohtelusta sekä vähiten kehittyneiden maiden ryhmästä poistuvia maita koskevasta ehdotuksesta – liite 2.

(4) On aiheellista vahvistaa WTO:n ministerikokouksessa unionin puolesta otettava kanta, koska päätökset tulevat olemaan unionia sitovia.

(5) Riitojenratkaisua koskevasta uudistuksesta on käyty keskusteluja jäsenten 12. ministerikokouksessa antaman sitoumuksen mukaisesti, jotta saataisiin täysin toimiva riitojenratkaisujärjestelmä kaikkien jäsenten saataville vuoteen 2024 mennessä. (WT/MIN(22)/W/16). Keskustelut ovat käynnissä, ja unioni pyrkii uudistamaan riitojenratkaisujärjestelmää mielekkäällä tavalla niin, että voidaan ottaa huomioon jäsenten edut mutta säilyttää järjestelmän keskeiset ominaisuudet, jotka tukevat sääntöihin perustuvaa monenvälistä kauppajärjestelmää. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.

(6) WTO pyrkii saamaan aikaan monenvälisen sopimuksen lisämääräyksistä, jotta saataisiin aikaan kattava sopimus kalastustuista YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 14.6 mukaisesti, josta valtion- ja hallitusten päämiehet sopivat vuonna 2015. Kalastustukisopimus hyväksyttiin WTO:n ministerikokouksen 17 päivänä kesäkuuta 2022 tekemällä päätöksellä (WT/MIN(22)/33), ja samalla kehotettiin saamaan aikaan

[4] EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1.

kattava sopimus kalastustuista. Neuvottelut lisämääräyksistä ovat käynnissä, ja EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta.

(7) WTO:n toimia tarvitaan, jotta voidaan vastata nykyisiin ruokaturvahaasteisiin, joita Venäjän Ukrainassa käymän provosoimattoman ja perusteettoman hyökkäyssodan seuraukset vielä pahentavat maailmanlaajuisten ympäristöhaasteiden, ilmastonmuutoksen ja siihen liittyvien luonnonkatastrofien, biodiversiteetin köyhtymisen sekä saastumisen lisäksi. Ruokaturvan odotetaan olevan merkittävä osa 13. ministerikokouksen tuloksia. Lisäksi ministerit hyväksyivät 12. ministerikokouksessa julkilausuman kiireellisistä toimista puutteelliseen ruokaturvaan vastaamiseksi (WT/MIN(22)/28, WT/L/1139); siinä annettiin maatalousvaliokunnalle tehtäväksi laatia erityinen työohjelma, jossa tarkastellaan, miten päätöksestä toimenpiteistä, jotka koskevat uudistusohjelman mahdollisia kielteisiä vaikutuksia vähiten kehittyneisiin ja nettomääräisesti elintarvikkeita maahantuoviin kehitysmaihin (Marrakeshin päätös), saataisiin tehokkaampi ja toimivampi. Samalla jäseniä kehotettiin ottamaan huomioon vähiten kehittyneiden maiden ja nettomääräisesti elintarvikkeita maahantuovien kehitysmaiden tarve parantaa kykyään reagoida akuuttiin puutteelliseen ruokaturvaan muun muassa siten, että pohditaan joustomahdollisuuksien parasta mahdollista hyödyntämistä maataloustuotannon vahvistamiseksi ja kotimaisen ruokaturvan parantamiseksi hätätilanteessa. Jäsenet ovat yhdessä sopineet, että työohjelma olisi saatava valmiiksi ja joitakin yhteisiä suosituksia annettava marraskuun 2023 loppuun mennessä. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.

(8) Unionin lausunto (RD/AG/110), joka koskee parempia välineitä maatalouspolitiikkaa koskevien tietojen jakamiseksi, on perusta 13. ministerikokouksessa tehtävälle päätökselle. Lausunto sisältää konkreettisia ideoita vientirajoituksiin ja vientikilpailuun liittyvän avoimuuden parantamiseksi. Avoimuuden parantaminen voisi olla osa kokonaisvaltaista ratkaisua elintarvike- ja maatalousmarkkinoiden nykyisiin ongelmiin ja samalla osa ruokaturvaan liittyvien haasteiden ratkaisua. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta tällä alalla.

(9) Ruokaturvaan liittyvää julkista varastointia koskevissa neuvotteluissa pyritään sopimaan pysyvästä ratkaisusta, jolla voidaan täyttää tavoite, joka asetettiin 7 päivänä joulukuuta 2013 annetussa Balin ministerikokouksen päätöksessä julkisesta varastoinnista elintarviketurvan tarkoituksissa (WT/MIN(13)/38-WT/L/913), sellaisena kuin se on tulkittuna 27 päivänä marraskuuta 2014 annetussa yleisneuvoston päätöksessä (WT/L/939). Tavoite toistettiin 19 päivänä joulukuuta 2015 annetussa Nairobin ministerikokouksen päätöksessä (WT/MIN(15)/44-WT/L/979). Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.

(10) Kauppaa vääristävää kotimaista maataloustukea koskevat neuvottelut perustuvat WTO:n maataloussopimuksen 20 artiklaan ja ovat osa Dohan kehitysohjelman toimeksiantoa 14 päivänä marraskuuta 2001 annetun Dohan ministerikokouksen julkilausuman (WT/MIN(01)/DEC/1) mukaisesti. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta tällä alalla.

(11) Maatalouden vientirajoituksia koskevat neuvottelut ovat osoittaneet, että suuri osa WTO:n jäsenistä tukee vientikieltojen ja -rajoitusten avoimuuden ja ennakoitavuuden lisäämistä sekä asiaa koskevien sääntöjen parantamista. Asian tärkeyden vuoksi unionin olisi edelleen tuettava ehdotuksia asiaa koskevaksi ministeritason päätökseksi, joka voisi olla tärkeä osa ruokaturvaan liittyvää lopputulosta 13. ministerikokouksessa. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.

(12) Vientikilpailun avoimuutta ja sääntöjä on pyrittävä parantamaan. Avoimuuden parantamisessa on jonkin verran mahdollisuuksia edistyä 13. ministerikokouksessa. Unioni onkin sisällyttänyt useita tähän aiheeseen liittyviä ehdotuksia lausuntoonsa (RD/AG/110), joka koskee parempia välineitä maatalouspolitiikkaan liittyvien tietojen jakamiseksi. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.

(13) Kattavaa maatalouden markkinoille pääsyä koskevista neuvotteluista käydyt keskustelut ovat vahvistaneet, että WTO:ssa on vain vähän realistisia mahdollisuuksia jatkaa lähiaikoina merkittäviä neuvotteluja tullien alentamisesta. Markkinoille pääsy on kuitenkin edelleen osa tasapainoa suhteessa muihin aloihin, erityisesti kotimaiseen tukeen. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.

(14) Keskusteluja maatalouden erityissuojamekanismista on jatkettu käsiteltävänä olevien ehdotusten ja Nairobin ministerikokouksen päätöksen (WT/MIN(15)/43 – WT/L/978) mukaisesti. On unionin edun mukaista varmistaa, että erityissuojamekanismista ei neuvotella erikseen vaan osana laajempia markkinoille pääsyä koskevia neuvotteluja. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta.

(15) Puuvillaa koskevia keskusteluja on jatkettu puuvillaa koskevan Balin ministerikokouksen päätöksen (WT/MIN(13)/41 – WT/L/916) 5, 6 ja 7 kohdassa ja puuvillaa koskevan Nairobin ministerikokouksen päätöksen (WT/MIN(15)/46 – WT/L/981) 14 kohdassa vahvistetuissa puitteissa. Unionin olisi tuettava sovittua lopputulosta tällä alalla.

(16) Neuvottelut ovat osa WTO:ssa parhaillaan käytäviä keskusteluja siitä, miten kauppajärjestelmällä voidaan edistää covid-19-rokotteiden, -diagnostiikan ja -hoitojen yleistä saatavuutta. WTO:n 12. ministerikokouksessa hyväksyttiin päätös, joka koskee WTO:n jäsenten mahdollisuutta antaa maassaan toimiville valmistajille lupa valmistaa covid-19-rokotteita ilman patentinhaltijoiden suostumusta. TRIPS-päätöksen soveltamisala kattaa covid-19-rokotteet sekä niiden valmistuksessa tarvittavat ainesosat ja prosessit. TRIPS-päätöstä tehtäessä WTO:n jäsenet eivät päässeet konsensukseen siitä, että se kattaisi myös covid-19-diagnostiikan ja -hoidot. Osana kompromissia TRIPS-päätöksessä määrätään, että jäsenet päättävät viimeistään kuuden kuukauden kuluttua TRIPS-päätöksen tekemisestä päätöksen laajentamisesta niin, että se kattaa myös covid-19-diagnostiikan ja -hoitojen tuotannon ja tarjonnan. Heinäkuun ja joulukuun 2022 välisenä aikana käydyistä keskusteluista huolimatta WTO:n jäsenet eivät päässeet konsensukseen. WTO:n yleisneuvosto päätti joulukuussa 2022 jatkaa keskusteluja muttei asettanut määräaikaa neuvottelujen päätökseen saattamiselle. On odotettavissa, että päätös TRIPS-päätöksen soveltamisalan laajentamisesta covid-19-diagnostiikkaan ja -hoitoihin tehdään 13. ministerikokouksessa. Asian tärkeyden vuoksi EU:n olisi liityttävä WTO:ssa mahdolliseen konsensukseen suunnitellun säädöksen hyväksymisestä 13. ministerikokouksessa. Samalla WTO:n jäsenten välisten keskustelujen lopputuloksissa olisi löydettävä oikea tasapaino niin, että voidaan torjua covid-19-pandemian aiheuttama kansanterveysuhka ja säilyttää innovoinnin kannustimet terveysalalla.

(17) Neuvottelut erityis- ja erilliskohtelua koskevista määräyksistä – mukaan lukien keskustelut joistakin G-90-ryhmän (Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän) ehdotuksista, jotka koskevat terveys- ja kasvinsuojelutoimia ja kaupan teknisiä esteitä, sekä Afrikan ryhmän ehdotuksista, jotka koskevat muun muassa tukia, kauppaan liittyviä investointitoimenpiteitä ja teknologian siirtoa teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvien näkökohtien puitteissa – voivat johtaa lopputulokseen 13. ministerikokouksessa esimerkiksi siten, että selkeytetään nykyisiä

määräyksiä tai myönnetään lisää erityis- ja erilliskohtelua vähiten kehittyneille maille ja tietyille kehitysmaille. Kun otetaan huomioon eriävät kannat neuvotteluissa, EU:n mukaan yksi mahdollinen lopputulos on, että näistä aiheista tulee osa 13. ministerikokouksen jälkeistä työohjelmaa tai että päädytään muihin lopputuloksiin, jotka eivät edellytä WTO-sopimusten muuttamista.

(18) Neuvotteluja käydään vähiten kehittyneiden maiden ryhmän ehdotuksista, jotka luetellaan liitteessä 2 ja jotka koskevat seuraavia tukitoimenpiteitä, joilla helpotetaan vähiten kehittyneiden maiden ryhmästä poistuvien WTO:n jäsenten siirtymistä: i) jatketaan erityis- ja erilliskohtelua koskevien määräysten voimassaoloa useissa WTO-sopimuksissa ja -päätöksissä asianmukaiseksi ajaksi; ii) vapautetaan nämä yksilöidyt sopimukset ja päätökset WTO:n riitojenratkaisumenettelyn mukaisista toimista asianmukaiseksi ajaksi; ja iii) varmistetaan, että kaikki vähiten kehittyneitä maita koskeva tekninen apu ja valmiuksien kehittämisohjelmat ja -välineet ovat jatkuvasti saatavilla WTO:n järjestelmän puitteissa asianmukaiseksi ajaksi. Jos ministeritason lopputulos on tarpeen, EU:n olisi tuettava sovittua lopputulosta. Tällainen lopputulos voisi olla, että jatketaan tiettyjen vähiten kehittyneitä maita koskevien määräysten soveltamista ryhmästä hiljattain poistuneisiin maihin tiukasti rajoitetun ajan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

WTO:n ministerikokouksen 13. istunnossa unionin puolesta otettava kanta on seuraava:

liitytään WTO:n jäsenten välillä saavutettuun konsensukseen, jotta voidaan antaa päätöksiä riitojenratkaisujärjestelmän uudistuksesta, kalastustuista, elintarviketurvasta, maatalouden avoimuuden parantamisesta, ruokaturvaan liittyvästä julkisesta varastoinnista, kotimaisesta tuesta maatalouden alalla, maatalouden vientirajoituksista, maatalouden vientikilpailusta, maatalouden markkinoille pääsystä, maatalouden erityisestä suojamekanismista, puuvillasta, TRIPS-vapautuksesta ja erityis- ja erilliskohtelusta sekä vähiten kehittyneiden maiden ryhmästä poistuvia maita koskevasta ehdotuksesta – ”tukitoimenpiteet” useissa WTO-sopimuksissa ja -päätöksissä (”liite 2”).

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja